

*STEFANSKOLANS
LIKABEHANDLINGSPLAN*

2013-2014

BAKGRUND

Likabehandlingsarbetet regleras av diskrimineringslagen (2008:567) och skollagen (2010:800). Likabehandlingsarbetet behövs för att skapa en skola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Alla barn och elever har idag ett lagligt skydd mot kränkande behandling som trakasserier och mobbning.

Lagen omfattar all verksamhet som beskrivs i skollagen.

STEFANSKOLANS HÅLLNING

Denna handlingsplan beskriver det arbete som skolan gör för att motverka kränkande behandling.

Skolans hållning är att all form av kränkande behandling inte accepteras oberoende av vem som utför handlingen.

Det är skolans ansvar att upptäcka, åtgärda och förebygga kränkande behandling.

Varje individ har rätt till personlig utveckling och för detta fordras en välkomnande och uppmuntrande miljö.

Alla har ett gemensamt ansvar att verka för en vänlig och trygg skolmiljö. För att nå det målet fordras ett långsiktigt förebyggande arbete mellan elever, föräldrar och personal.

Skolan är en miljö där varje enskild individ skall känna sig välkommen, älskad och accepterad. Alla som verkar på skolan har rätt att bli bemötta med respekt från både elever och personal

Skolan arbetar för att skolans elever och personal skall utveckla ett gott förhållningssätt till sina medmänniskor.

Bibeln ger en god grund för ett sådant förhållningssätt.

Behandla andra som du själv vill bli behandlad (Matt 7:12)

Du skall älska din nästa som dig själv (Mark 12:31)

Sätt värde på andra människor. Gör något bra för dem (Fil 2:3-4)

Gud är inte partisk, han ger alla samma chans. Gör det du också (Rom 2:11 Job 34:19)

Be om förlåtelse och ge förlåtelse. (Kol 3:13)

VAD ÄR KRÄNKANDE BEHANDLING?

Tidigare har vi talat om mobbning, idag har begreppet utvidgats och kallas kränkande behandling.

Där kränkande behandling sker handlar det ofta om relationer och maktförhållanden. Kränkande behandling beskriver en relation i obalans. Det som avgör om en handling är att betrakta som kränkning är individens upplevelse.

Kränkande behandling kan vara:

- Fysisk t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar.
- Verbal t.ex. svordomar, könsord, förolämpningar och hotelser.
- Psykosocial t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning.
- Text- och bildburen t.ex. klotter, brev, lappar, e-post, sms.

VAD ÄR DISKRIMINERING?

Diskriminering är när någon missgynnas genom särbehandling p.g.a. någon av de diskrimineringsgrunder som diskrimineringslagen omfattar.

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller ålder.

Diskrimineringsgrunderna:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionshinder
- Könsöverskridande identitet
- Ålder

Diskriminering kan ske exempelvis genom skolans regler eller rutiner.

• **Direkt diskriminering:** En elev får inte missgynnas genom särbehandling på grund av någon av diskrimineringsgrunderna.

• **Indirekt diskriminering:** En elev får inte missgynnas genom att till synes neutrala ordningsregler med mera tillämpas så att de får en i praktiken diskriminerande effekt. Att exempelvis behandla alla lika kan innebära diskriminering.

Definitionerna gäller kränkningar mellan elever och mellan personal och elever.

VAD SÄGER SKOLLAG OCH LpO 11

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. (Skollagen 2010:800, kap 1,5§)

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. (2010:800, kap 6, 6§)

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. (2010:800, kap 6, 7§)

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (2010:800, kap 6, 8§)

Mer information finns på www.skolverket.se

HUR UPPTÄCKER OCH IDENTIFIERAR VI KRÄNKANDE BEHANDLING ?

För att upptäcka och känna igen kränkande behandling fordras att all personal, föräldrar och elever känner till vad som avses med detta.

Alla måste informeras och utbildas för att kunna vara vaksamma så att vi kan identifiera sådana handlingar på ett tidigt stadium.

- All personal har tillsynsansvar

Vi talar inte om "mina eller dina elever" utan all personal har skyldighet att lyssna till och värna om alla elever. Om något inträffar har all personal skyldighet att ingripa och meddela elevens lärare omgående och vid behov kontakta skolledningen.

- Rastvakter

Rastvakterna har en viktig funktion för att hålla uppsikt över eleverna och vara en stabiliserande faktor ute på skolgården. Det är viktigt att vara uppmärksam på relationerna mellan elever och mönster som kan uppstå för att inget barn eller elev blir trakasserad, mobbad eller kränkt i umgänget.

För att tillgodose behovet av tillsyn ska rastvakter alltid finnas på skolgården. Det är varje lärares/assistents skyldighet att fullfölja sin tjänst som rastvakt.

- Föräldrakontakt

Där tecken finns att elever har någon form av problem i skolan har klassföreståndare, skolledning och elevvård skyldighet att hålla tät föräldrakontakt.

- Enkäter

Kartläggning av hur eleverna har det på skolan är nödvändigt och ger tillfällen för alla att uttrycka sina erfarenheter och upplevelser. Med hjälp av enkäter kan eleverna beskriva sina egna upplevelser och uppmärksamma personalen på hur andra elever har det. Elevernas svar ska behandlas konfidentiellt där endast klasstillhörighet framkommer.

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER

PERSONAL

– **Utbildning**

All personal skall vara väl insatta i skolans likabehandlingsplan och krishanteringsplan genom studiedagar och temadagar. All personal skall vara delaktiga i arbete med skolans ordningar, regler och klassrumsrutiner för att förebygga kränkande behandling bland elever och personal.

– **Läroansvar**

Det är varje lärores skyldighet att utifrån situationer som uppstår i vardagen samtala med eleverna om hur vi bemöter och tilltalar varandra. Som underlag för samtal och diskussioner används utvecklingssamtal om socialutveckling, klassråd och undervisningsövningar.

– **Elefvårdsteam**

Elefvårdsteamet består av skolledning, skolsköterska och ansvarig lärare. Elefvårdsteamet sammankallas på lärores eller rektors kallelse när en händelse kräver utredning och beslut om åtgärder. Varje möte dokumenteras och protokollförs.

– **AE-möten**

Vid AE-möten planeras och utvärderas insatser i undervisningen för att främja en god arbetsmiljö för både elever och personal.

FÖRÄLDRAR

– **Föräldramöten**

Föräldrarna har det yttersta ansvaret för sina barn och förväntar sig ett nära och gott samarbete mellan hemmet och skolan. Föräldramöten ger skolan möjlighet att informera om skolans hållning, arbetsplaner, ordningar och regler samt ta del av föräldrars förslag och synpunkter för att främja ett gott samarbete.

- Utvecklingssamtal

Utvecklingssamtal som hålls två gånger per läsår är utmärkta tillfällen att samtala om hur eleven lyckas i sin skolgång. Det ger alla parter en möjlighet att lyssna på varandra och få en bättre förståelse för faktorer som påverkar skolarbetet och trivseln. Läraren skall vara lyhörd för och uppmuntra till öppna samtal kring relationer och trivsel. Utvecklingssamtalet leder fram till en Individuell utvecklingsplan IUP där målsättningar för eleven formuleras. Det kan gälla personliga, sociala eller kunskapsorienterade mål att arbeta mot.

- Klassföräldrar/Föräldraforum/Bön

I varje klass kan klassföräldrar utses som har till uppgift att stödja läraren i arbetet och vara kontaktperson för alla föräldrar i klassen. Klassföräldrarna kan initiera aktiviteter som bön, gemenskapsdagar, utflykter och klassfester som främjar gemenskap och bidrar till ett gott klimat bland föräldrar och elever. Klassföräldrarna träffar skolledningen två gånger per läsår för information, utbyte av erfarenheter och uppföljning av skolans kvalitet och funktion.

ELEVER

- Elevråd

Skolan har två elevråd. Ett för F-5 och ett för 6-9. Elevrådsarbetet ska bedrivas på ett demokratiskt sätt. Där ska förebyggande aktiviteter mot utanförskap, mobbning och kränkande behandling planeras och utvärderas för skolans elever. Eleverna träffar lärarna 1 ggr/månaden för utvärdering.

- Relationsfrämjande aktiviteter

Skolan skall aktivt arbeta för att utveckla en god social kompetens hos eleverna genom att göra dem uppmärksamma på hur de bemöter varandra i ord och handling. Relationsbyggande insatser skall planeras, genomföras och utvärderas. Sådana tillfällen ger eleverna möjlighet att lära känna varandra, isolering kan brytas och kontakter knyts.

– Temadagar

Skolan skall planera genomföra och utvärdera temadagar mot kränkande behandling i syftet att öka förståelsen och kunskapen för andras människors situationer och livsvillkor och ge eleven perspektiv på sin egen verklighet.

HANDLINGSPLAN

1. Vid kännedom om kränkande behandling

Om du upptäcker eller får kännedom om att någon elev blir eller har blivit utsatt för kränkande behandling i skolan skall du först vidta direkta åtgärder för att förhindra fortsatt kränkning.

2. Tala med den utsatta eleven

När du som ansvarig lärare/mentor fått kännedom att en elev utsätts eller har utsatts för kränkande behandling, sök snarast upp eleven för samtal. Skriv ned elevens redogörelse.

Vad har hänt, hur gick det till, hur ofta har det inträffat och vilka är inblandade? Beskriv sedan för eleven hur du kommer att agera. Tala om att du kommer att kontakta de som deltagit i eller känner till det som hänt och att du kontaktar elevens föräldrar.

3. Samtal med klassföreståndare/mentor

Beskriv vad som har inträffat och hur du uppfattar situationen.

Besluta sedan tillsammans med läraren vilka åtgärder som behöver vidtas och vilka berörda som behöver kontaktas.

T.ex. föräldrar och rektor.

Se också checklista vid krishantering.

4. Samla fakta.

Tala med andra som är inblandade i händelsen och som kan komplettera bilden. Skriv ned och dokumentera deras iakttagelser.

5. Tala med de som kränkt/agerat kränkande

Tala enskilt med den som utpekats som förövare och be denne beskriva vad som hänt. Be dem beskriva sin relation till den som blivit utsatt.

Om flera är inblandade, tala med en i taget och försök att förhindra att de har möjlighet att prata sig samman. Se till att de har vuxentillsyn och att de inte får information om kartläggandet.

Upplys de inblandade om hur du efter samtalet kommer att agera. Låt dem förstå att du kommer att kontakta föräldrar och vid behov socialtjänst, och att åtgärder kommer att vidtas för att få ett slut på den kränkande behandlingen. Vid behov var två vuxna vid samtalet som kan verifiera vad som sagts.

Tänk på att samtalet är ett utredande samtal. Det finns ofta förklaringar men de berättigar aldrig kränkande behandling. Ditt sätt att handskas med dessa frågor som personal är viktig eftersom du är en förebild för hur vi vill att elever ska lösa konflikter

6. Att tänka på vid samtal

När det är klarlagt att kränkande behandling inträffat behöver du.

- Klargöra att du vet vad som pågår
- Tala om vad skolan anser om kränkande behandling
- Visa att skolan följer upp det som hänt och inte accepterar att det fortsätter
- Fråga mobbaren vad den tänker göra?
- Anteckna svaren så att de efterlevs och kan följas upp
- Tala om att all personal kommer att hålla ögon och öron öppna för att se till att de uppfyller sina löften
- Uppföljande samtal kommer att hållas till dess att beteendet ändras

7. Presentera åtgärder

Berätta om åtgärderna för berörda föräldrar. Vid grov kränkning ska elever och föräldrar informeras om anmälan till polis eller social myndighet.

8. Öppna för försoning

Om den eller de som kränkt erkänner och ångrar sitt handlande och vill få en försoning, bör du bidra till att detta sker om den drabbade kan medge och acceptera detta

9. Dokumentera allt som sagts och gjorts

Fullständig dokumentation med namn datum och plats för händelsen är viktig. Denna dokumentation ska förvaras på ett säkert ställe och sekretessbeläggas. Blanketter för tillbudsansmälan hämtas på expeditionen. Den ska fyllas i och lämnas till rektor.

10. Följa upp

Se till att alla inblandade förstår att uppföljande samtal kommer att hållas under en tid för att förvissning att kränkningen upphört.

Se till att det blir gjort. Upphör inte kränkningen kommer skolan att vända sig till polis och sociala myndigheter.

11. Stödja den utsatta eleven och hans/hennes familj

- Stöd och uppföljning för den drabbade eleven från ansvarig lärare på daglig basis
- Samtal med kurator/pastor eller skolsköterska där det finns behov,
- Uppmuntran till positiva kamratkontakter
- Bygga upp elevens självkänsla och uppmuntra positiva egenskaper
- Nära kontakter med hemmet

PERSONAL KRÄNKER ELEVER eller annan PERSONAL

- Rektor ingriper och kallar till samtal
- Samtal med utsatt elev och elevens familj eller utsatt personal
- Avstängning från arbetet kan ske beroende av händelse
- Styrelsen informeras, Övrig personal informeras men iaktta tystnadsplikt och hänsyn till individens personliga integritet.
- Anmälan till Arbetsmiljöverket, Polis och eventuellt facklig part.

VÅLD I SKOLAN MOT PERSONALEN

Om någon av skolans personal utsätts för hot eller våld från elever eller deras anhöriga, ska detta omgående anmälas till skolledningen.
Brev och mail ska sparas och ges till rektor.

Skolan har följande rutiner

- Lärare eller övrig personal anmäler direkt till skolledningen när trakasserier eller hot om våld och trakasserier förekommit.
- Rektor samlar de som är berörda och går igenom ärendet. Där bedöms vilka åtgärder som ska vidtas. Man sammanställer samtal, brev mail eller annat som förekommit och fastställer datum.
Eventuell polisanmälan gör och vid behov med S:t Lukasstiftelsen för krissamtal.
- Rektor kontaktar den elev som det gäller och dennes familj och kallar dem till skolan för samtal, rektor redogör för familjen vad som framkommit. Eleven har tillfälle att berätta sin version.
Rektor beslutar sedan tillsammans med den som utsatts för vidare åtgärder.

- Rektor kontakter familjen och redogör för vad som beslutats. Polisanmälan och kontakt med socialtjänst eventuell avstängning av elev.
- Uppföljning görs med både personal och elever för att fullfölja ärendet.
- Anmälan görs till Arbetsmiljöverket

Styrelsens ordförande informeras för vidare information till styrelsen

Planering för uppföljning och utvärdering

Likabehandlingsplanen ska utvärderas varje år. Alla elever på Stefanskolan utvärderar läsåret genom en elevenkät som görs i maj varje år.

Arbetslaget ges tid för utvärdering av läsårets arbete kring förebyggande insatser, åtgärder och dokumentation gjorda när diskriminering och annan kränkande handling ev har uppstått.

Utifrån resultaten av utvärderingen formuleras nya mål inför det kommande läsåret. Målen bör formuleras som kortsiktiga och långsiktiga mål. Det är viktigt att målen ska kunna uppnås.

Utformandet av nya mål sker i arbetslagen och en ny uppdaterad likabehandlingsplan utformas. Rektor med hjälp arbetslagsledarna ansvarar för att planen upprättas.

Åtgärder under läsåret 2012/2013

Under läsåret har vi på Stefanskolan sett en stor förändring kring elevernas förhållningssätt till varandra. Då skolan är så pass liten har vi kunnat jobba effektivt med förebyggande arbeten.

- Personalen och eleverna på skolan har kontinuerligt arbetat kring Likabehandlingsplanen utifrån olika värderingsövningar och diskussioner.
- Vi har klassråd där elevernas olika synpunkter tas upp.
- Eleverna har haft samarbetsövningar 1 gång i veckan där känslan av allas lika värde har stått i fokus.

Mål för läsåret 2013/2014

– **Storsamling i gymnastiksalen 2ggr/termin för att fortsätta det förebyggande arbetet kring kränkande behandling och diskriminering**

Tidpunkt: augusti 2013 och januari 2014

Ansvarig: Rektorn

– **Genomförande av olika temadagar kring värdegrundsarbetet**

Ansvarig: Suzan Sivinger

– **Stefanskolans OS som handlar om samarbetsövningar för att stärka "kompisandan" på skolan**

Tidpunkt: 1 gång i veckan

Ansvarig: Rektorn

– **Skapa tydliga regler och rutiner för skolskjutsen**

Utifrån elevernas, föräldrarnas och personalens utvärdering har det framgått att det finns en viss oro och oklarhet kring vad som gäller vid skolskjutsen.

Ansvarig: Rektorn

– **Skapa en låst liten låda där eleverna får möjlighet att anonymt ge sina synpunkter kring hur de mår på skolan**

Det har framgått på skolan att fåtal elever har känt sig rädda för andra elever vid vissa tillfällen. Att få möjlighet att skriva till en vuxen på skolan kan vara ett sätt att få slut på det.

Ansvarig: Karin Magnusson